

Sygn. akt III RC 183/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 grudnia 2018 r.

Sąd Rejonowy w Grudziądzu III Wydział Rodzinny i Nieletnich

w składzie następującym:

Przewodniczący SSR Agnieszka Lubińska

Protokolant sekr. sądowy Agnieszka Meirowska

po rozpoznaniu w dniu 12 grudnia 2018 r. w Grudziądzu

sprawy z powództwa M. L. (1)

przeciwko A. L.

o ustanowienie przez sąd rozdzielnosci majątkowej

przy udziale Prokuratora Rejonowego w Grudziądzu

1. ustanawia rozdzielnosc majątkową małżeńską M. L. (1), nazwisko rodowe L., urodzonego (...) w G. i A. L., nazwisko rodowe K., urodzonej (...) w G., którzy w dniu 15.10.2005 r. zawarli związek małżeński zarejestrowany w Urzędzie Stanu Cywilnego w Ł. pod numerem (...), z dniem 14.01.2015 r.;
2. nie obciąża pozwanej obowiązkiem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt III RC 183/18

UZASADNIENIE

Powód M. L. (1), działając przez profesjonalnego pełnomocnika, wystąpił w dniu 5 kwietnia 2018 roku do Sądu Rejonowego w Grudziądzu z powództwem przeciwko A. L. o ustanowienie przez sąd rozdzielnosci majątkowej pomiędzy stronami z dniem 14 stycznia 2015 r. Wniósł także o zasądzenie od pozwanej kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu powód wskazał, że strony zawarły związek małżeński w dniu 15 października 2005 r. przed Kierownikiem USC w Ł.. Z małżeństwa pochodzi małoletni M. L. (2). W dniu 12 września 2012 r. strony zawarły umowę małżeńską majątkową i rozszerzyły wspólność ustawową na wszystkie prawa i przedmioty majątkowe nabyte przez którekolwiek z nich przed zawarciem związku małżeńskiego, jak i w czasie jego trwania, bez względu na tytuł oraz sposób ich nabycia. Powód podał, że Sąd Okręgowy w Toruniu wyrokiem z dnia 29 marca 2017 r. rozwiązał przez rozwód związek małżeński stron. Toczy się postępowanie wywołane wniesieniem apelacji. Według powoda pozwana wprowadziła się około 13 stycznia 2015 r., a już uprzednio od wielu miesięcy nie układało się w małżeństwie stron.

A. L., działając przez profesjonalnego pełnomocnika, w odpowiedzi na pozew wniosła o oddalenie powództwa, a ewentualnie o ustalenie rozdzielnosci majątkowej z dniem wniesienia pozwu. Wniosła także o zasądzenie od powoda kosztów procesu według norm przepisanych.

Ostatecznie, na rozprawie w dniu 12 grudnia 2018 r. pozwana uznała żądanie pozwu w całości.

Prokurator Rejonowy w Grudziądzu zgłosił swój udział w toczącym się postępowaniu.

Sąd ustalił, co następuje:

M. L. (1) i A. L. zawarli związek małżeński w dniu 15 października 2005 r. przed Kierownikiem USC w Ł.. W dniu 12 września 2012 r. strony zawarły umowę majątkową małżeńską w wyniku której rozszerzyły wspólność ustawową na wszystkie prawa i przedmioty majątkowe nabyte przez którekolwiek z nich przed zawarciem związku małżeńskiego, jak i w czasie jego trwania, bez względu na tytuł oraz sposób ich nabycia.

Z małżeństwa stron urodził się małoletni M. L. (2), który od czasu rozstania stron zamieszkuje z matką.

W skład majątku wspólnego małżonków wchodziło gospodarstwo rolne o powierzchni 14 arów i sprzęty rolnicze. Gospodarstwem tym zajmował się wyłącznie powód.

Małżonkowie nie zamieszkiwali razem od 13 stycznia 2015 r. i od tej daty nie prowadzili wspólnego gospodarstwa domowego ani nie podejmowali razem decyzji dotyczących majątku wspólnego. Od tego czasu każdy z małżonków utrzymywał się z własnych dochodów: powód z dochodów prowadzonego gospodarstwa rolnego wynoszących około 2.000-3.000 zł miesięcznie, zaś pozwana z wynagrodzenia za pracę w kwocie około 1.500 -1.700 zł.

A. L. w dniu 18 lutego 2015 r. złożyła pozew o rozwód przeciwko M. L. (1). Na mocy postanowienia Sądu Okręgowego w Toruniu z 11 czerwca 2015 r. zostały w drodze zabezpieczenia ustalone alimenty od M. L. (1) na rzecz małoletniego syna M. L. (2) w kwocie 600 zł miesięcznie.

Sąd Okręgowy w Toruniu wyrokiem z dnia 29 marca 2017 r. wydanym w sprawie sygn. akt I C 309/15 rozwiązał przez rozwód związek małżeński stron z winy M. L. (1). Sąd Apelacyjny w Gdańsku wyrokiem z dnia 11 kwietnia 2018 r. zmienił wyrok rozwodowy tylko odnośnie kontaktów i oddalił apelacje stron w pozostałym zakresie.

W trakcie trwania małżeństwa strony zaciągnęły wspólnie zobowiązania kredytowe na łączną kwotę około 90.000 zł. Po wyprowadzce żony M. L. (1) zaciągnął samodzielnie kredyt na kwotę 35.000 zł, zaś A. L. zaciągnęła samodzielnie pożyczkę w pracy na kwotę 6.000 zł. Strony po 13 stycznia 2015 r. nie potrafiły osiągnąć porozumienia co do sposobu spłaty wspólnych zobowiązań ani zarządu majątkiem wspólnym.

(okoliczności bezsporne, dowód:

- wyrok Sądu Okręgowego w Toruniu z 29 marca 2017 r. – k. 244 akt I C 309/15;
- wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 11 kwietnia 2018 r. – k. 309 akt I C 309/15;
- postanowienie Sądu Okręgowego w Toruniu z 11 czerwca 2015 r. – k. 57-58 akt I C 309/15;
- odpis zupełny aktu małżeństwa – k. 10;
- umowa o kredyt obrotowy – k. 11-17;
- harmonogram spłat kredytu – k. 18;
- umowa poręczenia – k. 19-20;
- raport indywidualny gospodarstwa rolnego – k. 21-29;
- umowa kredytu – k. 30-37;
- umowa majątkowa małżeńska – k. 38-41;
- zeznania świadka A. F. – k. 90v-91;

- zeznania powoda M. L. (1) – k. 65v, 91-91v;
- zeznania pozwanej A. L. - k. 65v-66, 91v-92v)

Sąd zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o okoliczności bezsporne, dowody z dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy i aktach Sądu Okręgowego w Toruniu I C 309/15, zeznania świadka A. F. a także przesłuchanie stron.

W ocenie Sądu zeznania świadka A. F. były zgodne z prawdą, jako logiczne, spójne o zgodne z pozostałym materiałem dowodowym zgromadzonym w sprawie.

Sąd dał wiarę zeznaniom powoda i pozwanej.

Sąd uznał za wiarygodne dokumenty zgromadzone w toku postępowania. Prawdziwość dokumentów nie budziła bowiem wątpliwości i nie była kwestionowana przez strony.

Przechodząc do rozważań prawnych należy w pierwszej kolejności zauważyć, że ustroj małżeńskiej ustawowej wspólności majątkowej ma na celu wzmocnienie rodziny oraz zapewnienie jej ustabilizowanej bazy materialnej i najlepiej realizuje zasadę równych praw obojga małżonków w dziedzinie stosunków majątkowych stanowiących materialną podstawę funkcjonowania rodziny. Zasadą jest obowiązywanie takiego reżimu majątkowego w każdym małżeństwie, chyba że małżonkowie zawierali umowy majątkowe małżeńskie. Małżonkowie mogą w drodze umownej znieść wspólność majątkową małżeńską.

Zgodnie z treścią art. 52 § 1 k.r.o. z ważnych powodów każdy z małżonków może żądać ustanowienia przez sąd rozdzielności majątkowej.

Należy zauważyć, że pojęcie „ważne powody” nie zostało zdefiniowane w ustawie. W judykaturze Sądu Najwyższego wskazano, że ważne powody to sytuacja pociągająca za sobą naruszenie lub poważne zagrożenie interesu majątkowego jednego z małżonków i z reguły także dobra rodziny. Jako ważne powody wskazywane są między innymi: trwonienie przez jednego małżonka wspólnego majątku (hulaszczy tryb życia, alkoholizm, rażąco niegospodarne zachowanie), zaciąganie długów, które mogą być egzekwowane z majątku wspólnego, nieprzyczynianie się do powiększania majątku wspólnego przez uchylanie się od pracy, zatrzymanie majątku wspólnego dla siebie i niedopuszczanie drugiego współmałżonka do korzystania z niego, separacja faktyczna, która uniemożliwia współdziałanie w zarządzie majątkiem wspólnym. Należy uznać, że ważny powód ustanowienia rozdzielności majątkowej może stanowić stan separacji małżonków, jeżeli nie ma charakteru przejściowego, lecz stanowi skutek trwałego rozkładu pożycia małżonków. Jednak ważnym powodem w rozumieniu art. 52 § 1 nie jest każda postać separacji faktycznej małżonków, lecz tylko taka, która zarazem uniemożliwia im lub znacznie utrudnia współdziałanie w zarządzie ich majątkiem wspólnym (por. wyrok SN 14.01.2005, III CK 112/04, Lex 602707, wyrok SN z 15.12.2000 r., IV CKN 200/00, Lex 536992; wyrok SN z 13.1.2000 r., II CKN 1070/98).

W myśl art. 52 § 2 k.r.o. w wyjątkowych wypadkach sąd może ustanowić rozdzielność majątkową z dniem wcześniejszym niż dzień wytoczenia powództwa, w szczególności jeżeli małżonkowie żyli w rozłączeniu.

Przedmiotem oceny Sądu w niniejszej sprawie stało się więc ustalenie, czy wystąpiły ważne powody uzasadniające ustanowienie rozdzielności majątkowej pomiędzy stronami oraz, czy zachodzi wyjątkowy wypadek przemawiający za ustanowieniem tej rozdzielności z dniem wcześniejszym niż data wytoczenia powództwa.

W ocenie Sądu zachodzą przesłanki ustanowienia rozdzielności majątkowej między stronami z dniem 14 stycznia 2015 r., tj. dniem wcześniejszym niż data wytoczenia powództwa. W tej dacie bowiem strony żyły już w rozłączeniu i każda z nich sama podejmowała decyzje finansowe. Małżonkowie nie dzielili się między sobą swoimi dochodami, a każdy z nich utrzymywał się samodzielnie ze swojego wynagrodzenia za pracę lub prowadzonej działalności. Małżonkowie po tej dacie podejmowali także samodzielne decyzje dotyczące majątku wspólnego, bez konsultacji ze współmałżonkiem.

Strony po 14 stycznia 2015 r. nie potrafiły osiągnąć porozumienia co do sposobu spłaty wspólnych zobowiązań ani zarządu majątkiem wspólnym.

Na marginesie można zauważyć, że powództwo w przedmiotowej sprawie zostało wytoczone na kilka dni przed uprawomocnieniem się wyroku rozwodowego między stronami. Pozew o rozwód został wniesiony przez A. L. już w dniu 18 lutego 2015 r. Sąd Okręgowy w Toruniu wyrokiem z dnia 29 marca 2017 r. wydanym w sprawie sygn. akt I C 309/15 rozwiązał przez rozwód związek małżeński stron z winy M. L. (1). Od 11 kwietnia 2018 r. strony nie są już małżeństwem i nie istnieje między nimi ustrój wspólności majątkowej.

W niniejszej sprawie, mając na uwadze powyższe spostrzeżenia, zniesienie wspólności ustawowej majątkowej małżeńskiej pomiędzy stronami nie pozostaje także w sprzeczności z zasadami współżycia społecznego (art. 5 k.c.). Strony zgodnie przyznały, że od 14 stycznia 2015 r. nie tworzą już rodziny, pozostają w głębokim konflikcie. W tym stanie rzeczy przyjąć należy, że wspólność ustawowa majątkowa małżeńska przestała służyć dobru założonej przez małżonków rodziny (zob.: wyrok SN z dnia 6 listopada 1972 roku, III CRN 250/72).

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 52 § 1 k.r.o., Sąd ustanowił rozdzielność majątkową małżeńską stron z dniem wskazany w pozwie, tj. z dniem 14 stycznia 2015 r., o czym orzeczono w punkcie 1. sentencji wyroku.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 102 k.p.c. Zgodnie z tym przepisem w wypadkach szczególnie uzasadnionych Sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów, albo nie obciążać jej w ogóle kosztami.

Sąd orzekając o kosztach procesu miał na względzie fakt, że pozwana w odpowiedzi na pozew zgodziła się na ustanowienie rozdzielności majątkowej z dniem wniesienia pozwu, a ostatecznie, na rozprawie w dniu 12 grudnia 2018 r. pozwana uznała żądanie pozwu w całości. Ponadto, należy zauważyć, że A. L. zainicjowała proces rozwodowy już w lutym 2015 r., co również zmierzało do ustanowienia rozdzielności majątkowej. Powód nie wykazał, aby podejmował próby ustanowienia rozdzielności majątkowej w drodze aktu notarialnego, w toku trwania sprawy rozwodowej.

Sąd zważył również, że pozwana znajduje się w gorszej sytuacji majątkowej, wobec osiągnięcia niższych dochodów niż powód. Z uwagi na fakt, że to A. L. wyprowadziła się z zajmowanego wspólnie domu, poniosła też wyższe koszty związane z rozstaniem, wobec konieczności zapewnienia dla siebie i syna nowego miejsca zamieszkania.

Obie strony w przedmiotowej sprawie poniosły zbliżone koszty, wobec korzystania z pomocy profesjonalnych pełnomocników. W tej sytuacji o ocenie Sądu zasadne było nieobciążanie pozwanej obowiązkiem zwrotu kosztów procesu.